

בנימין אביך דאם הארץ, נאר דו דארפסט עס פארן צען

פארשתי

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדרת אית לבי האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מד
תשפ"ג

פרשת חיי שרה

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עי לב השמים לה'
חברד, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

כלי זיינו של משיח ושל כל יהודי!

עיקר כלי זיינו של משיח / כל אחד מישראל
מושג בנשמתו של משה-משיח / מלחמתו
של משיח ושל איש הישראלי

כבר נתבאר שמקור חיותו של משיח נמשך ממקור עליון מאד הנקרא 'נוקבא דפרדשקא' [נקב השמאלי דחוטם דאריך אנפין] ומשם הוא מקבל כח תפלתו המיוחד שבאמצעותו יכבוש את כל העולם. וכל המלחמות שיעשה להכרית את הרשעים ולבער את הרע מהעולם, הכל יעשה ויגמור בכח תפלתו לבד. וזה סוד מה שנאמר אודות מלחמותיו של משיח (ישעיהו י"א, ד) "והיכה ארץ בשבת פיו וברוח שפתיו ימית רשע", וכאמרתו של רביה"ק "משיח וועט אפ-נעמען גאר די וועלט אן קיין שאס פילווער" [= משיח יכבוש את כל העולם בלי ידיית אבק שריפה] (שיש"ק א, סז).

אמנם, החידוש הגדול המתחדש בדברי רבינו הוא, שלא רק משיח בעצמו, אלא גם כל אחד מישראל מקבל כח תפלתו מאותו מקור עליון של 'נוקבא דפרדשקא', שכן כל אחד מושרש בנשמתו הכללית של משה, 'ומשה זה בחינת משיח כמו שכתוב עד כי יבוא שילה - דא משה משיח', ומצד זה נמצא שגם היהודי הפשוט מקבל כח תפלתו גם כן משם.

והיינו, שגם על כל אחד מישראל מוטל התפקיד הזה של 'להכות ארץ בשבת פיו ולהמית רשע ברוח שפתיו', לבער את הטומאה ואת הרע שנאחז בנפשו, וללחום בעוז עם יצרו הרע, ולהתגבר על כל המונעים אותו מעבודת ה'. ואכן מלחמה זו היא בעצם חלק פרטי ממלחמתו הכללית והגדולה של משיח צדקו.

והרי שעיקר כלי זיינו של איש הישראלי - הן בלהזיק מעמד בעצם המושך המלחמה התמידית עם היצר הרע ולא להתעייף [אשר צריך לזה כח סבלנות ואריכות אף, להמשיך ולהתחדש גם טרם הניצחון] והקמור הניצחון בכל חלק מהמלחמה, לכבוש עוד מידה רעה ועוד תאוה רעה ולהכניעו לגמרי, אשר לכל זה צריך "כלי זיין" מיוחדים - הכלי זיין הוא התפילה!

"עיקר הכלי זין של איש הישראלי הוא התפילה, וכל המלחמות שצריך האדם לכבוש, הן מלחמות היצר הרע הן שארי מלחמות עם המונעים והחולקים, הכל על ידי תפילה, ומשם כל חיותו. על כן מי שרוצה לזכות לקדושת ישראל באמת, צריך להרבות בתפילות ובקשות ושיחות בינו לבין קונו, כי זה עיקר הכלי זין לנצח המלחמה" (קיצור ליקוטי מוהר"ן, ב).

עם לבבי אשיחה

להילחם עם "עפרון"!

גם היום מתמודד כל אחד עם 'עפרון'; העפרוריות של העצבות והעצלות, שלא ניתנת לו להתחדש...

וכדברי רבינו הקדוש בליקוטי מוהר"ן: "כי לפעמים יש שנחשך אצל אחד אור הצדיק, ואינו זוכה להבין ולראות אורו הגדול. ואף שהוא אצל הצדיק, אינו יכול לטעום ולהבין ולראות אורו הגדול של הצדיק, שעל ידו יוכל לבוא לתכלית הטוב. וכמו שמצינו גבי עפרון, שמקום מערת המכפלה, שהוא שער גן עדן, שדרך שם עולין כל הנשמות, ואורו גדול מאד, אף על פי כן אצלו היה מקום חושך ואפילה, ועל כן מכרו בשמחה רבה לאברהם, כמובא (זוהר חיי שרה קכ"ח). וכמו כן כשנחשך אור הצדיק, שהוא מאיר בכל העולמות, מכל שכן בעולם הזה, ואף על פי כן אצלו אינו מאיר כלל, אדרבא הוא חושך אצלו" (ליקוטי מוהר"ן, יז).

ר' מנחם: אוי כמה שזה נכון! - אז מה בדיוק עושים עם אותו "עפרון"?

רבי שמחה: כנגד אותו "עפרון" - הרע של יסוד העפר - צריכים להשתמש עם הטוב שביסוד העפר - האמונה הקדושה - וכך מכניעים אותו!

וכפי שכותב מוהר"ן: "והכנעתו על ידי יסוד העפר שבקדושה, שהוא בחינת אמונה, שהוא בחינת 'שכן ארץ ורעה אמונה', בחינת 'עפר מאנא דכולהו'. שעל ידי אמונה, בחינת עפר דקדושה, מקבלין וממשיכין כל החיות וכל הקדושות, וזוכין לבחינת כח הגודל וכח הצומח לגדול ולצמוח בעבודתו ולעבור ולדלג על כל המניעות והעייכותים, ולבלי להסתכל על שום דבר!" (שם).

רבי שמחה: פרשת 'חיי שרה' היא פרשה של 'התחדשות'; בת ק' כבת כ', בת כ' כבת ז'... להיות צעירים גם בגיל מבוגר! ולא זו בלבד, אלא לקבל בכל פעם חיות חדשה, בבחינת "מערת המכפלה" הנקראת מכפלה "על שם חיים ארוכים של הצדיקים שקדושתם וחיותם כפולה תמיד" (ליקוטי הלכות, תפילין ה) ומתחדשים בכל עת.

ר' מנחם: אמן, הלוואי...

רבי שמחה: למה אתה עונה 'אמן' בזיקנה כזו ובחצי-יאוש?

ר' מנחם: כי על אף שאני מסכים אתך שצריך להתחדש, אני לא בדיוק יודע איך לעשות את זה.

רבי שמחה: הרי דיברנו כבר על כך לפני כמה שבועות?

ר' מנחם: דיברנו, דיברנו. אבל למעשה, אני מרגיש זקן וכבד, ואני רחוק מאד מהתחדשות אמיתית.

רבי שמחה: נו, זהו הרי "עפרון" - ממנו הוצרך אברהם לפדות ולקנות את מערת המכפלה. שכן: "עפרון הוא בחינת עפר, בחינת הרע הנאחז ביסוד העפר, שהוא בחינת 'ונחש עפר לחמו', בחינת 'ועפר תאכל כל ימי חייד', שהוא בחינת עצבות ועצלות וכבודות הנמשך מהרע שביסוד העפר שהוא עיקר נשיכת הנחש, כמו שאמר רבינו ז"ל על זה הפסוק 'ונחש עפר לחמו' (ליקוטי מוהר"ן סימן קפ"ט), עיין שם" (ליקוטי הלכות, שם).

ר' מנחם: לא ידעתי ש"עפרון" עדיין חי?...

רבי שמחה: כל סיפורי התורה חיים וקיימים! וגם בימינו אלה צריך כל אחד לפדות את "מערת המכפלה" שלו - את ההתחדשות שלו - מידי קליפת עפרון, קליפת העפרוריות של עצבות ועצלות.

ואם לא ילחם האדם עם ה"עפרון" הזה, אזי גם אם יזכה להתקרב אל הצדיק הגדול ביותר, יהיה הכל חשוך בעיניו.

שימו לב! טוב להאדם להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה ניגון (שיחות הר"ן)

כח הריקודים

ששון ושמחה:

א. טרם ניכנס לבאר את כוחם העצום של הריקודים, עלינו להזכיר ראשית כל, את הכח הפשוט שיש בריקודים, לשמח את האדם. כי **"על ידי הריקודין והתנועות שאתה עושה בגוף, נתעורר לך שמחה"** (ספר המידות, שמחה ח).

ב. ולכן, גם כשהאדם עצוב אל ימנע מלרקוד בריקודים ותנועות של שמחה, והריקודים בעצמם יעוררו את השמחה בלב. [וכבר ידועה שיחתו של רבינו ש"אם לפעמים דעתו מבלבל, ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, אז עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח. ואע"פ שבתחילה עדיין אין השמחה באמת בלבו, אעפ"כ על ידי שעושה עצמו כאילו הוא שמח, על ידי זה יזכה אחר כך באמת לשמחה" (שיחות הר"ן, עד).

המתקת הדינים:

ג. רבינו הקדוש גילה לנו ש"על ידי ריקודים המחאת כף אל כף נעשה המתקת הדינים". וגילה לנו כמה תורות על כך. וסיכום הדברים בקיצור נמרץ הוא:

א. על ידי הריקודים והמחאת כף אל כף, מעוררים למעלה שינשב בלבנו רוח הצדיק האמת, שמבטל את הגאווה והכפירות שהם סיבת החרון אף והדינים, וזוכים לאמונה וענווה ונמתקים כל הדינים (ליקוטי מוה"ר, ע).

ב. על ידי הריקודים, ממשכימם אור הבינה לתוך הרגליים

לילד", והן מאחד שצריכים לגייסו לצבא (ראו "תולדות שמואל), וכן הלאה.

ז. וגם אם כבר נגזר עליו בשמים לטובתו שיהיה לו איזה צרה ח"ו, ורק על ידי צרה זו יכול לקבל טובה נצחית. אף על פי כן אם יציית לצדיק האמת ויעסוק בריקודים והמחאת כף, יכול לעשות כלים נפלאים לקבל בהם טובת ה' בלי שום צרה (עיין מש"כ בספר 'כוכבי אור', אמת ואמונה, אות ט).

ביטול גזירות:

ח. על אף שכבר הזכרנו שריקודים מסוגלים להמתקת הדינים, עלינו להדגיש שהריקודים מסוגלים לבטל - לא רק את הדינים הפרטיים השורים על האדם אלא - את כל הגזירות המרחפות מעל בני ישראל רח"ל.

ט. ובשנת תקס"ג כשנשמעו שמועות מבהילות על הגזירות שרוצה הצאר ניקולאי ימ"ש לגזור, וביניהם גזירת ה'קנטוניסטים'. הירבה רבינו הקדוש בשנה זו בריקודים, ורקד הרבה מאד, כדי לבטל את הגזירות (כמסופר באריכות בחיי מוה"ר סימן קט"ז, ועוד).

י. וכן מסופר, שכששאל חמי של מוהרנ"ת, רבי דוד צבי הגדול, את חתנו: 'מה אומר רבכם על הגזירות הנשמעות?', ענה לו מוהרנ"ת: 'הרבי שלי אומר שאם נרקוד ונמחא כפיים יתבטלו הגזירות!'. ובשמוע זאת חמיו, מצאו הדברים חן בעיניו ואמר: 'מיר גיפעלט אויך אזוי!' 'וציזה אז גם כן לאנשיו שיעשו ריקודין וכו'. והדמעות והבכיות שיצאו מהריקודין אי אפשר לספר" (כתבי רבי שמואל).

והברכיים, ומגרשים כל החיצונים והדינים הנאחזים שם, וזוכים לבכורה וברכה (ליקוטי מוה"ר, מא).

ה. ויש כח לריקודים להמתיק את הדין, ממש כמו "פדיון נפש" שנותנים לצדיקים אמיתיים (כמובן מתורה מ"א. וכן מפורש בליקוטי עצות, שמחה יב).

ה. ולאור גילוי זה הלכו כל אנ"ש בכל הדורות, ובכל עת אשר היו נצרכים להמתיק איזה דין וגזירה, מכל סוג שהוא, היו עוסקים בריקודים והמחאת כף, מתוך אמונה פשוטה. ואכן ראו עין בעין ישועת ה'.

ו. והסיפורים בענין זה רבים מספור, ומתחדשים עשרות סיפורים בכל יום, כי הריקודים מועילים להמתיק כל מיני דינים שבעולם. הן מ"מקשה

נהמת לב

ע"י הריקודים יתמתקו ויתבטלו כל הדינים!

וְתִשְׂמַח אֶת לִבִּי תְּמִיד בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה
בְּאֵמֶת, עַד שְׂאֻזְכָּה לְרִקּוּדֵי דְקִדְשָׁה. וְעַל
יְדֵי הַרְקוּדֵין בְּהַתְּלַחְבוֹת הַלֵּב דְקִדְשָׁה, אֻזְכָּה
בְּרַחֲמֵיךָ לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִין
בְּעַקְבֵי וּבְרַגְלָיִךְ. וְהַתֵּן לָנוּ כַח לְבַטְלֵם וּלְשַׁבְּרֵם
וּלְהַמְתִּיקֵם, וְיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדִּינִים מֵעַלְיָנוּ וּמֵעַל
כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

כ"ב העולם

ריחוק שכולו קירוב

חלפו ימים ספורים מאז שב מוהרנ"ת מחג השבועות אצל הרבי, ושוב הרגיש רצון לנסוע אליו, כאשר הוא מתאר:

"אחר שבועות שנת תקס"ה הנ"ל, בערך שמונה ימים שהייתי אצלו בשבועות הנ"ל, התעורר לי רצון לנסוע אליו, כי היה צר לי מאוד בעניין דרכי עבודת השם וכו' אבל היה קשה עלי מאוד לבוא אליו מחמת מניעות הנ"ל, ואז היה קשה וכבד עלי מאוד מאוד לשבר המניעה הנ"ל שלא יקפיד עלי כנ"ל כי לא ידעתי איך אשא פני ליכנס לפניו לבקשו שיקרבני להשם יתברך, אחר שזה סמוך הייתי אצלו, אבל אף על פי כן היה חשקי ורצוני חזק מאוד לנסוע אליו".

תשוקתו הבעורת לא הרפתה, עד שה' ברחמיו שלח בדעתו עצה. כאמור העתיק מוהרנ"ת באותה תקופה את תורתו של הרבי בקונטרסים על מנת לכרוך אותם בכרך אחד. רבינו הזהירו שלא ימסור את כתבי היד לכריכה בנמירוב המלאה במתנגדים, אלא בברסלב. רבי נתן התכוון להביא את תכריך התורות לברסלב עוד לפני שבועות, אך מן השמים לא יצא הדבר לפועל.

כעת יעשה זאת! ויתרץ את שובו לברסלב לצורך כריכת הקונטרסים ואגב כך, אם יזכה יוכל לדבר עם הרבי.

וכה מספר מוהרנ"ת:

"והיה לי לשלל עצה הנ"ל שהזכירני השם ברחמיו לנסוע בשביל כריכת הספר... וזה יהיה לי תירוץ לפניו שבשביל זה באתי, ואגב אוכל לדבר עמו אם אזכה. וכן עשיתי ונסעתי תיכף ומיד לברסלב... ובאתי ביום שישי בבוקר, ויראתי ליכנס אליו ולהתראות לפניו, מחמת בושה כנ"ל. ואחר כך ראה אותי מדי עברו מחדרו לביתו הגדול ושאל אותי בדרך הלכותי 'על מה באת?' השבתי לו: 'לכרוך הספר'. ושאל: 'וכי בשביל זה הוכרחת לבוא בכוננה?! ונאלמתי ולא השבתי לו דבר מחמת אימה".

מוהרנ"ת קם ושם פעמיו אל בית כורך הספרים על מנת למסור לו את מחברת התורות, כשבכוונתו להישאר שם בבית הכורך, עד שיפנה היום סמוך לשבת-קדוש, כי ידע שרצון רבינו שלא יישאר הספר ללא השגחה אצל הכורך, על אף שהוא מאנשי שלומנו. "והיה בדעת" הוא כותב, "לישב אצל האומן הכורך כל היום, ולבלי להתראות פני לפני רבינו ז"ל עד שבת".

פרק מ"ד

אמנם רבינו הראה לו הרחקה, אך מוהרנ"ת קיבל זאת באהבה. בלבו קינה תקווה שאולי אם יישאר כבר לשבת, יקבל אותו רבינו ויקרבו. ואכן כך היה ומהר הרבה מן המצופה:

"אבל טובו ורחמיו של רבינו זכרונו לברכה, היו בלי שיעור, והשמאל היה דוחה מעט, ובימין היה מקרב הרבה, וגם הדחיה וההתרחקות - היה בעצמו התקרבות נפלא, למי שחפץ וחושק באמת - וגם עדיין הוא נוהג כך - וברחמיו הנפלאים שלח פתאום אצלי איש אחד מאנ"ש לבית הכורך ואמר שרבינו ז"ל ציווה שאני אלך אליו, והוא (היינו השליח) ישב במקומי כאן אצל הכורך, ותיכף רצתי אליו ז"ל...".

רבינו היה באותה שעה בחדרו הקטן הסמוך לבית-המדרש. מוהרנ"ת, כשכולו גיל ורעדה, יראה וחדווה, נכנס אליו. הרבי שכב על מיטתו. "ואז" - מתאר התלמיד הנאמן - "קרבי ברחמיו הרבה, ודיבר עימי הרבה מאוד, וניחם אותי, ושימח אותי, וחיזק אותי הרבה מאוד מאוד בדבריו הקדושים והטהורים, הערבים והנעימים, המתוקים מדבש ונופת צופים" (ימי מוהרנ"ת, ט).

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

חצי שעה של כיסופים במזמור 'רננו צדיקים'

עובדי ה' מופלגים היו אנשי שלומינו שבטירהאויצא, ואחד המיוחד שבהם הלא הוא ראש חבורת ר' סענדער, המוזכר בסילודין בפי אנ"ש ומכונה בחיבת הקודש 'רבי סענדער טראהויצער'.

רבי סענדער היה סוחר בדים, וכל משאו ומתנו היה טפל שבטפלים לעסקיו ברוחניות. עד כדי כך, שמאכלו הקבוע מידי יום ביומו היה לחם עם בארשט [חמיצה מסלק] שמחירו היה זול ביותר, 'ביליג ווי בארשט', וכל זה כדי להשאיר את רוב ככל רווחיו למען הנצרכים שבאנ"ש.

מיוחד היה ר' סענדער בעבודת התפילה במתיקות ונעימות מיוחדת, הן בתפילות הקבועות בימות החול, וכל שכן בשבת קודש. את תפילת שחרית של שבת היה מתחיל בעוד לילה ונמשכה כמה שעות לתוך היום, כשבמזמור 'רננו צדיקים' היה מאריך בדרך קבע ומשך כחצי שעה, ושהוא כופל ומשלש את התיבות בהם מצא את שאהבה נפשו לדבק עצמו לקונו בשבחות ובזמירות, וכן שאר המזמורים היה משתפך בהם בכל לבו ונפשו. והן בשאר תפילות תחנונות ובקשות, כאמירת תהילים והתבודדות. וכן היה אפשר לראותו באישון לילה לאור הלבנה מתעכב כמה שעות רצופות על קטע אחד שב'ליקוטי תפילות' בהתעוררות והתלהבות.

מעט מזעיר מה'ברען' שלו, אפס קצהו אפשר לראות ולשמוע, מבין צלילי ניגונו הנפלאים, שחדרו אצל אנ"ש והורגלו להיות מושרים בפייהם; אם זה הניגון הידוע שהתאימו ראבר"ג לתפילת 'טל וגשם', ואם זה הניגון 'אם זכרתך על יצועי', וגם הניגון הנפלא והמעורר 'דיד נפש', אשר כמה חן ותחנונים יש בהם, כמה ערגה וכיסופין בוקעים ועולים מתוך תנועותיהם; 'הדור נאה', 'הדור נאה זיו העולם', 'נפשי חולת אהבתך'...

עקב היותו סוחר בעיירתו, היה נוסע ובא לערים הגדולות, וכך היה מגיע הרבה לעיר אומאן, ומשתטח על ציון רבינו הקדוש. והיה רגיל לומר: מטרתך בכל נסיעותי היא להגיע לציון רבינו הקדוש, אלא שבדרך אגב אני עובר במקומות נוספים, ועוסק בהם במשא ומתן גם כן...

כאשר עלה פעם ראבר"ג לציון הק' בחצות ליל חורף, שמע בדרך עלייתו שאגות וצעקות נוראות. בבואו אל הקודש פנימה, ראה את ר' סענדער שוכב בפישוט ידיים ורגליים, וצועק ומתחנן על נפשו, כבן המתחטא לפני אביו.

ר' סענדער טירהאויצער ז"ל

נתקרב בשנת תרי"ד ע"י רבי נחמן מטולטשין, ראש חבורת העובדים בטירהאויצע. בשנת תרכ"ה בנה מחדש את הקלויז באומאן, מאחר שהבנין שבנה מוהרנ"ת היה כבר רעוע. תמך ביד רחבה ובעניי אנ"ש ובאנ"ש דא"ג.

מקום מגוריו: טירהאויצע
נפטר: תרל"ח
מנו"ב: לא ידוע

מספר: ש. הנדרל, בית שמש

אתה תדבר! הם כבר ישמעו...

אבל את זה בוודאי נוכל ללמוד מהדורות הקודמים, שאפשר לרקד ולפזז בשמחה, מבלי שום מוזיקה; אפשר לרקוד אחרי התפילה כמו בחתונה; וכן להיפך, אפשר לרקוד בחתונה כשהלב מרגיש כמו בתשעה באב...

החלטתי להשאיר על כך הודעה קצרה בקו, כדי לשתף את החברים בתחושה זו, ויחד להתחזק לקראת היום טוב בשמחה פשוטה. אבל למעשה, עד שמצאתי כמה דקות פנויות בערב יום טוב להשאיר הודעה, ארך זמן-מה וכשהשארתי את ההודעה היא כבר לא הייתה עם אותו 'ברען' והתלהבות שהיו לי כשהרעיון הזה תפס אותי בבוקר.

התחזקתי בכל זאת, והשארתי את ההודעה כמתוכנן. סיימתי, ניתקתי, והמשכתי בהכנות ליום טוב מבלי לזכור כמעט כלום ממה שהיה.

כמעט חודש לאחר מכן, ביסיום ליקוטי מוהר"ן' שהיה בירושלים, ניגש אלי בחור משיבה גדולה והתחיל להודות לי על הדיבורים שאמרתי על השמחה. הוא תיאר לי כיצד דיבורים אלו האירו לו את האור של שמחת יום טוב, ושבזכות זה הוא הצליח לשמוח ביום טוב הרבה יותר...

הופתעתי, ונוכחתי שוב לראות עד כמה אי אפשר לדעת לעולם מה פועלים עם כמה דיבורים פשוטים.

נזכרתי מהשיחה הידועה שהייתה בין רבינו ומוהרנ"ת על ענין זה, שממנה עולה שגם כשנדמה לנו שאין אנו פועלים בדיבורינו, אין זה נכון, אלא פועלים הרבה!

וכך מספר מוהרנ"ת: "אמר לי כששאלתי אם אדבר עם בני אדם, השיב לי: שמוס יא! [= כן, דְּבַר]. שאלתי: איך וייס אבער ניט וואס יענעם גייט אפ? [= הרי איני יודע מה עובר על השני?] השיב לי: "דוא דארפסט ניט וויסן [= אינך צריך לדעת]. שאלתי: וואס העלף איך אים? [= מה אני עוזר לו?] השיב: וואס האט דאס צו דיר? [= מה זה נוגע אליך?] והבנתי כוונתו שרצונו לומר: דוא פועלסט יא! [= אתה כן פועל!]" (חיי מוהר"ן, שכה).

כמו כן, יש לפעמים, שגם אם אותו אדם ששומע את הדיבור אינו מתעורר, הרי שהדיבור ממשיך 'להתגלגל' מאדם לאדם עד שמגיע אל הכתובת הנכונה... וכמובא בשיחות הר"ן:

"אמר: יש כמה דברים שאני אומר לאיזה אדם, ועדיין אין עושים פעולתם רק שמתגלגלים הדברים מאדם זה לאדם אחר ומחברו לחברו וכו', עד שיתגלגלו הדברים ויבואו לאיזה אדם ויוכנסו הדברים ללבו בעומק גדול, ושם יעשו פעולתם בשלימות, ועוררו אותו" (שיחות הר"ן, רח).

במסגרת עיסוקי השונים, אני זוכה לפעמים להשאיר הודעות שונות בקו החשוב והמיוחד 'מערכת ברסלב'. כמי שרגיל במסירת שיעורים בקווי תוכן שונים, אני מכיר מקרוב את 'החלישות הדעת' שמלווה את מוסרי השיעורים לרבים, במיוחד כאשר מדברים בקו ולא יודעים אם יש מי ששומע את השיעור ומתחזק ממנו.

כמובן שמי שרגיל בענייניו של רבינו, יודע שכל החלישות הדעת אינה רק 'מעשה בעל דבר', שכוונתו להפריע ולחבל בהפצת המעיינות, ולמנוע את ההתקרבות לרבינו. בספריו של מוהרנ"ת אנו מוצאים חיזוקים רבים לכל סוגי 'החלישות הדעת', וגם ל'חלישות הדעת' הזו, מייחד רבי נתן כמה וכמה שורות בספרו ימי מוהרנ"ת וכך הוא כותב:

"הנה כבר ידוע לנו שאחרי כל ריבוי הדיבורים שמדברים עם אנשים מהתכלית ומעוררים אותם לשוב להש"ת, עם כל זה לפעול איזה פעולה אצלם אפילו כחוט השערה זה קשה מאד מאד, כי לבעל בחירה קשה מאד לעזור, אבל אעפ"כ אנו מחוייבים כל אחד לדבר עם חבריו ביראת שמים, והטוב בעיניו יעשה..."

"והנה בשנה הזאת מכל ריבוי הדיבורים קדושים ונוראים שדיברתי עם בני הנעורים, בתחילה לא ראיתי פעולה ברוב השנה..." ולבסוף, "ראה תועלת מהשומעים שנתקרבו מעט והתחילו להתפלל בכונה וכו'" (ימי מוהרנ"ת, אות פב).

ובכן, המעשה עליו אני מספר כעת, אירע בערב חג הסוכות האחרון.

מעט לפני כניסת החג, נזכרתי שעוד מעט הולכים להתחייב ב'מצוות השמחה' מדאורייתא, וחשבתי לעצמי על המציאות המשונה בה אנו חיים כיום, בה התרגלנו שבשביל להיות בשמחה צריך איזה מוזיקה מיוחדת או איזה מסיבה מיוחדת.

פעם לא היו מושגים כאלו, חשבתי לעצמי. 'זה לא אומר שפעם לא היה ניסיונות שלא להיות בשמחה.

סב הפרשה

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (כג, א)

"אסור להיות זקן" - הזהיר רבינו הק' זיע"א, וקרא בקול גדול: "אלט טאר מען ניט זיין" (עלים לתרופה ג' יתרו תר"ב).

על פי זה מבאר מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, תפלין ה, לח) את הפסוק "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה", ודרשו רבותינו ז"ל: "בת ק' כבת ל' ובת כ' כבת ז'". כי זהו עיקר השלימות שיתחיל לחיות בכל פעם, עד כדי כך שאפילו כשמוגיע למי הזקנה יהיה בעיניו עדיין צעיר ויניק לגמרי, כאילו לא התחיל לחיות ולעבוד את ה' כלל, ויתחיל לחיות בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש.

והוה בחינת בת ק' כבת ל' ובת כ' כבת ז' - "שני חיי שרה כולן שוין לטובה", כי כל מה שמזקין הצדיק הוא עדיין ניק בעיניו כאילו הוא תינוק עדיין, ועל ידי זה הוא מוסיף בעבודתו בכל פעם, וזוכה לחיים ארוכים באמת, שכל ימיו ושנותיו הם שנות חיים באמת, כי אינו אובד שום יום מימי חייו בלי תוספת קדושה וחיות.

האם רביה"ק עורך "טיש" בליל שבת?

כל חסיד הולך בליל שבת אל ה"טיש" של רבו, ומה עם ברסלב'ער חסיד? על מה כותב מוהרנ"ת ש"מי שלא ראה זאת לא ראה טוב מעולם"? מה עשה מוהרנ"ת אחר ה"טיש" של רביה"ק?

שאלה: היות ועוררתם במאמר האחרון בענין להשקיע כוחות בהתפילה של צפרא דשבתא, ובכלל לנצל את הליל שבת' כראוי, נתעוררתי לשאול, כי הנה ראיתי שבילי השבתות הארוכות של החורף ישנם מקהילות הליטאים שמיידים את הזמן לסדר לימוד של "שעות רצופות". מאידך, אצל החסידים הרי זה זמן מיוחד להסתופף אצל ה"טיש" של רבם, ובכן מה אפוא עושה חסיד ברסלב? כיצד עליו לנצל את הליל שבת?

תשובה: טרם נדבר על פרטי ההנהגה בליל שבת, נזכיר תורה נפלאה מרביה"ק, הלא היא התורה הידועה, ס"ז תניינא, העוסקת בענין ה'העלמה' של הצדיק ועבודת קימת חצות והבכיה על החורבן וכו'. ושם מפרש רביה"ק את חיבור סוף התורה בתחילתה "בראשית - לעיני כי ישראל", ואלו הם דבריו בתכלית הקיצור: "בראשית" הוא סוד ה"ראש בית" שהוא הצדיק, ועל ידי שמתגדל שמו של צדיק זה, מתקיים "לעיני כל ישראל", שנפתחים העינים של ישראל. ומבאר שם רבינו שכח הראות של העיניים הוא סוד ה"שבת" כמ"ש "ראו כי ה' נתן לכם את השבת", והצדיק הוא בחינת שבת. עיין שם בארוכה.

ומדבריו אנו למדין לעובדא ולמעשה, שאם ברצוננו שייפתחו לנו העינים, להתחיל באמת לראות כראוי; להסתכל על עצמנו היכן אנו אוהזין עם המידות רעות, וכן לראות את גדולת השי"ת מתוך עולמו - עלינו להתקרב אל הצדיק שהוא ה"ראש בית", והזמן המתאים והמסוגל לזה ביותר הוא: "שבת קודש".

שכן, במשך ימות השבוע הדרך איך לגלות את ההעלמה, הוא מתוך עומק החושך, על ידי הבכי והאבילות על החורבן (כמבואר שם). מאידך, בשבת קודש הוא הזמן לגלות את ההעלמה, לא ע"י בכי ואבילות אלא אדרבא, מתוך רוב האור ששופע אז. ואז נפתח העינים, וממילא מתחילים לראות את הצדיק ולהתקרב אליו מחדש ביתר עומק, ביתר שאת, וביתר עז.

ואכן מצינו לגדול תלמידי רביה"ק, הלא הוא מוהרנ"ת, שביליל שבת קודש היה עוסק ביותר בגילוי ההעלמה, והתקרבות אל הצדיק האמת. וכמסופר: "בתחילת התקרבותו של מוהרנ"ת לרבינו, כשהיה אצלו על איזו שבת, התלהב והתעורר כל כך, עד שיצא בליל שבת חוץ לעיר להר שליד הנהר 'בוג' העובר בעיר ברסלב, וצחק כל הלילה לשם יתברך להתבודדות, והיה אומר: 'רבינו של עולם, הרי נבך לוהט כזו, הבער נא אש זו בתוך לבבי!' "אז דא ברענט אזא פייער, פייער אריין דאס פייער ביי מיר אין הארץ אריין!" (שיש"ק ב, תרלב).

הרי שהזמן לקלוט את האש הנורא של רביה"ק [ועי"ז לכבות את כל ה"מאורי אש" דהיינו כל התבערות וההתלהבויות שאינם על המקום הנכון רח"ל (עיין שם

בתורה הנ"ל)] הוא בליל שבת קודש, וידועה שיחתו של רביה"ק ש"בליל שבת קודש שורה בעולם צמאון גדול להשם יתברך" (שיש"ק ב, פ).

הנה, הבה נחזה ונציץ מבין החרכים כיצד מתאר לנו מוהרנ"ת כיצד היה נראה ה"טיש" של רביה"ק בליל שבת קודש:

"ועיניו היו מאירות כשמש וכירח ממש, בפרט בשבת קודש היו עיניו מאירות מאד מאד, ופניו היו מאירות ומאדירות מאד בשבת קודש. ומי שלא ראה עוצם קדושתו ורשפי שלהבת דבקו בשבת קודש, וסדר הקידוש שלו בליל שבת עם סדר השולחן, והניגון שהיה מזמר 'אתקינו סעודתא', 'אזמר בשבחין', ואיך שהיה מזמר שאר הזמירות 'כל מקדש', 'מנוחה ושמחה', ו'אשת חיל', ו'מעין עולם הבא', ומי שלא ראה זאת, לא ראה טוב מעולם! וכל מי שעמד אז באותו מעמד היה מעיד שלא יהיה נראה כזאת עד שיבוא משיח צדקנו. ואילו כל הימים דיו וכו' אי אפשר לבאר אפס קצה, ועוצם היופי והקדושה הנוראה, והיראה העצומה, ועריבות נעימות דביקות הנפלא שהיה אז בעונה באמת אשר לא נראה כזאת בעולם" (שיחות הר"ן, סט).

ואורו הגדול של רבי קדוש זה, המנהל 'טיש' כזה, מאיר ומתפשט בעולם בזמן המיוחד של ליל שבת, ועלינו רק להיכנס ולהסתופף בצילו הק', ולהיאחז בצמאון הגדול להשי"ת ששורה אז בעולם, הן על ידי קימת חצות, הן בשירות ותשבחות ושמחה וריקודים, הן בלימוד ספריו הק'.

ואין אנו נכנסים לפרטים, כדת מה לעשות ובאיזה עבודות יש לעסוק בלילה קדוש זה, אלא העיקר הוא: לתפוס את עצם קדושת היום, את הצמאון, און זיך פארביינקען, ולעם לתת לה להתקרב.

וכמסופר: "כשנכנס פעם בליל שבת רבי מתתיהו כהן [מעובדי ה' המופלגים באומאן] להקלוז, וראה איך שכמה מהבחורים יושבים ושותים מים קרים ומדברים ביניהם [מים חמים לא היה להם]. פנה ואמר להם: 'רבינו אמר שביליל שבת קדש שורה בעולם צמאון לשם יתברך, אם כן מדוע תכבו ותקררו את הצמאון הזה במים קרים, והרי עתה הוא זמן נכון לדבקות בשם יתברך!'" (שיש"ק ד, תקג).

די גאלדענע נעכט!

בכולל חצות "חברים מקשיבים" התקיימה 'סעודת הודאה' לרגל מלאות שנה להתחדשות הכולל, אליו הצטרפו למעלה ממאה אברכים העומדים בבית ה' מידי לילה.

נשמעו דברים מפי הרה"ח ר' שמעון אליה ברוין שליט"א - ראש הכולל, והרה"ח ר' שמואל ברוך פילמר שליט"א.

זהו אכן הזמן להתחדש בקימת חצות, ולנצל את 'לילות הזהב' כראוי.

בשורה משמחת!

השבוע נתייסדה חבורה חדשה בבית המדרש נועם ה' ברחוב בלוי 8 בבני ברק בהשתתפות הר"ר יעקב נתן אנשין שליט"א.

החבורה מתקיימת מידי שבוע ביום שני בשעה 10:30

המניין שלכם בוקע רקיעים

בבית המדרש בעיר לעיקוואוד, שלאחרונה עבר למשכנו החדש והמפואר ב- E County Line Rd 944 מתקיים מנין ותיקין ברוב עם.

כלל אנ"ש מוזמנים לבוא ולהשתתף במנין.

תחילת התפילה: 35 דקות קודם הנץ החמה. פת שחרית לאחר התפילה.

מהנעשה והנשמע

רמה ד'3 בית שמש: בית המדרש חסידי ברסלב בשכונה, עבר למשכן קבע גדול ומרווח.

חבורת הבחורים דביהמ"ד נחלת חן בי"ש: התקיימה סעודת מלווה מלכה, יחד עם ראש החבורה הר"ר יחיאל רוזנבלט שליט"א.

ציון רבינו הקדוש, אומן: רבים מאנ"ש, ובפרט הורים לילדים מתחת לגיל 7, החוששים שמצב המלחמה יורע חלילה, נוסעים כל העת לבער הציון הקדוש. עם זאת, אין איש יודע מה יולד יום, והחובה להרבות בתפילה ותחנונים כביטוח המלחמה, ועל אפשרות הנסיעה לציאה"ק בנכח.

נקודת הסב

לְעֵינֵי קְדוֹשֵׁת שַׁבָּת. אָמַר, יִשְׁשַׁבֵּת דּוֹמָה בְּמוֹ שֵׁישׁ חֲתָנָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְיִשְׁמָחִים וְיִמְרְקוּדִים שֵׁם הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה וְחֲדוּדָה גְדוֹלָה. וְעוֹמֵד אֶחָד וּמְלַבֵּישׁ עֲצָמוֹ בְּבִגְדֵי הַיְקָרִים, וְרֵץ מְהֵרָה וְרוֹצֵה לְכַנֵּס וְלִשְׁמַחַת שֵׁם. אָבֵל צָרִיבִין זְבִיחָה גְדוֹלָה שְׂיוֹבֵל לְרֵאוֹתוֹ מִן הַתְּרָפִים מִתּוֹךְ סֶדֶק קָמָן (שְׁקוּרִין שְׁפָאָרֵינֵע). (שיחות הר"ן, רנד)

<p>הרה"ח שלמה ברייער שליט"א נדב זכות הפצה באמריקע לחדוש חשוון. זכות הפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>	<p>הרה"ח יואל סנדל שליט"א מקרית יואל נדב אלפי גליונות לרגל הולדת בנו למזל טוב. זכות הפצה תעמוד לו ולזרעו לאחריו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>	<p>הרה"ח משה נחמן קלוגר שליט"א בית שמש בן הרה"ח אברהם צבי קלוגר שליט"א רב דקהילת נור ישראל נדב חמש מאות גליונות לרגל הולדת בנו למזל טוב. זכות הפצה תעמוד לו ולזרעו לאחריו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>	<p>הרה"ח מרדכי שייף שליט"א מירושלים עיה"ק נדב אלף גליונות לרגל אירוסים בנו למזל טוב. זכות הפצה תעמוד לו ולזרעו לאחריו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>	<p>הרה"ח יצחק טורץ שליט"א בית שמש נדב אלף גליונות לרגל נישואי בנו למזל טוב. זכות הפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>	<p>הרה"ח יואל פריעדמאן שליט"א מויליאמסבורג נדב אלף גליונות לרגל אירוסים בתו למזל טוב. זכות הפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות</p>
---	---	---	---	--	--